

Yksi kaikkien ja kaikki yhden puolesta

Kukapa meistä kokeneempaan polveen kuuluvasta ei kouluaikoina olisi lukenut Kolmea muskettisoturia. Lähes 900-sivuinen kaksiosainen tiiliskivi kiehto aiakana, jolloin ei ollut telkkaria eikä videopelejä. Kirja tuli meille jo 1800-luvun lopulla musiikkimies P. J. Hannikaisen suomentamana. Useimmat lienevät lukeneet Lauri Hirvensalon 30-luvun lopulla ilmestyneen käännöksen. Kirjasta tehtiin myös lyhennettyjä ja kuvitettuja versioita.

Ukko Dumas kirjoitti jatkojuttuja muskettisoturiensa tarinaan, mutta etupäässä niitä kynäilivät haamukirjoittajat. Sankareista tehtiin länsimaissa kymmenkunta elokuvaa. Teatterien lavoillakin tarinaa on esitetty mutta harvemmin. Paraikaa telkkarissa menee uusintana englantilainen laatusarja The Musketeers. Lisäksi Nelonen helli musketöörinälkäisiä lähettämällä viimeisimmän, vuonna 2011 valmistuneen elokuvan.

Kirakka juhlii kolmekymppisiä. Kolme ja 30, siinäkö yksinkertainen selitys tämän kesän näytelmän valintaan, joka osoittaa aikamoista ennakkoluulottomuutta. Muskettisotureita katsellessa ei yleensä nauraa hihitetä, eikä se myöskään oikein toimi koko perheen irrotteluiltana.

Kävin katsomassa loppupään hyvin kypsentyneen esityksen. Sää oli viileähkö, mutta koko ensimmäisen puoliajan aurinko porotti silmiin. Näytelmässä esiintyy etupäässä miehiä, vaikka parin naisen merkitys on tarinan kannalta ratkaiseva. Rooleja ja näyttelijöitä on kolmisenkymmentä, niin paljon, että katsoja tuppaa menemään jo sekaisin.

Kolmen muskettisoturin (Jyrki Nurmi, Otso Lapila ja Aki Nuutinen) replikointi ja muikin toiminta natsaa mainiosti. Huumorilla ei näytelmässä liioin herkutella, ja sekin vähä, mitä on, kumpuaa kolmesta soturista. Parin soturin tukeva olemus lapioi mukavasti kohtauksiin lisää hilpeyttä.

Näytelmässä liikutaan vilkkaasti. Miekkailukohtaukset näyttävät hurjilta. Kalinasta päätellen miekat ovat metallisia mutta eivät varmaan kovinkaan teräviä. Soturit säntäilivät myös yleisön joukossa. Mitähän olisi käynyt, jos musketööri olisi kompastunut muhkuraisella käytävällä.

Vaikka Muskettisoturit on dramatisoitu Suomessakin useita kertoja, Kirakan ohjaaja Arto Lindholm oli kirjoittanut uuden tekstin. Se on tietysti työläs mutta viisas ratkaisu. Hirvensalonkin käännös on aika kankeaa kieltä. Kirakassa sanat oli kirjoitettu luontevasti omien näyttelijöiden suihin.

Puvustuksessa oli nähty myös paljon vaivaa. Ohjelmalehtisestä ei selviä, onko pukuja lainattu, vai onko ne tehty itse. Kiitosluettelosta päätelleen apua on kaiketi saatu lähiseudun muilta teattereilta. Soitto kuulosti tylsähköltä ja kuluneelta elokuvamusiikilta.

Vaikka meno yltyi aika ajoin hurjaksi, näytelmä ei oikein uponnut lapsikatsojiin. Vieressäni istuneet pojat kyselivät tuon tuosta, että koska tämä oikein loppuu.

Meno 1600-luvun Ranskassa on tarinan mukaan ollut aikamoista hulabaloota. Onkin yllättävää, että tarinan muskettisotureilla on todelliset esikuvat, oikeat muskettisoturit. Olivatko heidän arvonsa näin ylevät? Sopii epäillä, mutta näinhän historian todellisia henkilöitä hellitään.

En ole nähnyt Kirakan alkupään näytelmiä mutta kumminkin reippaat kaksikymmentä. Olen jankuttanut jankuttamasta päästyäni, että Kirakan ehdoton ykkönen on Dario Fon Perhoshiiiruli. Muskettisoturit on hieno valinta, ja toteutuksena se kyllä kipuaa samaan sarjaan.

pajen